

КТ „ПОДКРЕПА“
изх. № 0165
05.08 2016 г.
София

ДО

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 249 КД 9/16г.
Дата 08.08.16г.

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

на Конфедерация на труда „Подкрепа”

по конституционно дело №9/2016г. за установяване на противоконституционност на чл.4б, ал.1, чл.4в, ал.1 и чл.124а,ал.1 от Кодекса за социално осигуряване (обн.ДВ, бр.110 от 17.12.1999г., посл. изм. бр. 102 от 29.12.2015г.).

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Във връзка с Ваше писмо, изх.№ 196 КД от 29.07.2016г., по горното конституционно дело и в изпълнение на Определение на Конституционния съд от 29 юли 2016г. по същото дело, с което сме поканени да дадем писмено становище, представяме на вниманието Ви нашето становище, както следва:

Конфедерация на труда „Подкрепа” **категорично не подкрепя искането за установяване на противоконституционност** на чл.4б, ал.1, чл.4в, ал.1 и чл.124а, ал.1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Посочените текстове в КСО дават възможност за прехвърляне на средствата от индивидуалните партии в Универсален пенсионен фонд

(УПФ) в Националния осигурителен институт (НОИ). Осигурените лица чрез свободен избор могат да променят формата на осигуряването си, в следствие на което да преминат във фонд „Пенсии” на Държавното обществено осигуряване (ДОО), като правото им съдържа: преминаване с увеличена осигурителна вноска от 5 на сто от осигурителния доход на осигурените лица в универсалния пенсионен фонд по чл.4б КСО, а за осигурените в професионален пенсионен фонд (ППФ) по чл.127, ал.2 КСО, с увеличена осигурителна вноска за работещите при условията на I категория труд – 12 на сто от осигурителния доход, а за работещите при условията на II категория труд – 7 на сто от осигурителния доход. В тези хипотези набраните средства по личните партии на осигурените се превеждат от съответния УПФ и професионален фонд във фонд „Пенсии”, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл.69” на ДОО и пенсията на лицето се преизчислява от първо число на месеца, следващ месеца, през който е направен избора от осигуреното лице.

Коментираните членове от КСО създават ново субективно право на осигурените лица, като се въвежда личен и свободен избор в схемите на осигуряване. Поддържаме виждането, че това по никакъв начин не накърнява тристълбовия характер на пенсионната система. Смятаме, че с чл.4б, ал.1 и чл.4в, ал.1 само се обогатява прокламираното в Конституцията право на гражданите на обществено осигуряване, и въведената в негова защита „тристълбова структура на пенсионното осигуряване”. Създаденото ново право е още една гаранция за интересите на осигурените лица – те сами, въз основа на свободно осъществен избор да могат да решат дали техните индивидуални партии и вноски да постъпват в солидарния фонд или в универсалните пенсионни фондове.

КТ „Подкрепа” не подкрепя становището на Върховния административен съд, че се засягат правата на гражданите и се нарушава принципа на равенство пред закона – чл.6, ал.2 от Конституцията. Не приемаме схващането, че за част от осигурените пенсионният модел ще си остане тристълбов, а за друга част ще се трансформира в двустълбов. На мнение сме, че не може да се говори за накърняване на тристълбовият модел и равенството на гражданите пред закона, а за създаване на по-голяма гъвкавост при управлението на средствата за пенсии. Съществуващата пенсионна система, въпреки всичките и недостатъци е нещо, което трябва да бъде съхранявано, доразвивано и обогатявано, с разбира се необходимите корекции за всеки един от трите стълба и постигане на по-добър баланс на работа между тях. Необходимо е системата така да заработи, че стълбовете да се допълват помежду си, а не да се търси противопоставяне между две взаимно допълващи се части на едно цяло – държавното обществено осигуряване.

Приетите демократични промени в КСО, основани на доброволния избор на правоимащите лица не само не променят пенсионни модел, а напротив, водят до създаването на повече ред и сигурност в осигурителната система.

КТ „Подкрепа” изтъква, че досега системата е била непазарна, със задължителните големи такси, събирани от частните пенсионни фондове. В този смисъл смятаме, че системата на удържане на такси при управлението на универсалните пенсионни, професионалните пенсионни фондове непременно трябва да бъде преосмислена. Стъпка в правилна посока би било промяната на размера на инвестиционната такса, регламентирана в чл.201, ал.1, т.1. Тя не може да продължава да се начислява върху стойността на нетните активи.

Размерът на последните зависи и от задължителните вноски на осигурените, не само от работата на фонда. Необходимо е инвестиционната такса да бъде функция от показаните от дружеството резултати. Когато те са положителни, т.е. е предоставена качествена услуга, дружеството може да си начисли инвестиционна такса. Точният ѝ размер е въпрос на методология и разчети. В случай, че те са отрицателни, пенсионноосигурителното дружество не само не бива да начислява такса, но и трябва да компенсира генерираните загуби. Както е посочено в чл. 134, ал. 1, изречение първо на КСО. Гражданите са осигурени лица, не акционери, които доброволно са решили да участват на финансовия пазар, поради което не може да споделят пазарния риск от функционирането на дружествата.

Смятаме, че е нужно и отмяна на чл. 201, ал. 1, т. 1. Няма причина при внасяне на финансови средства осигурителят да заплаща такса в размер на 5% от сумата. Пенсионноосигурителното дружество не предоставя никаква услуга срещу тази такса. Ако на някого трябва да се плаща, това е НАП – институцията която събира средствата и ги превежда. Но с оглед на факта, че това е държавна институция (извършва обществени функции) и предвид недоброволния характер на тези плащания, то входяща такса не се дължи.

КТ „Подкрепа” не поддържа тезата на ВАС, че правото на избор на осигурените лица ще рефлектира негативно върху свободната стопанска инициатива, тъй като според съда ще се стигне до накърняване на резултатите от дейността на пенсионноосигурителните дружества. Според нас състоянието на активите на тези фондове зависи от това, доколко дружествата, управляващи тези фондове ще бъдат достатъчно активни на пазара, от една страна, и от друга – зависи от качеството на управлението им, за да може да бъде аргументирано преимущество на единия модел пред другия.

Намираме за несъстоятелни твърденията, че липсва правен механизъм, от който може да се направи извод, че съгласието на осигурените лица по чл.4б и чл.4в е „информирано съгласие”. Да се говори едновременно за това, че липсва информираност и паралелно с това да се настоява за служебно разпределение на хората тук и там, е, меко казано, непоследователно. Непознаването на механизмите на функциониране на единната сметка, на взаимоотношенията, свързани с касовото изпълнение на бюджетните сметки, са само някои от доводите, водещи до извода за липса на информирано съгласие.

В своето искане ВАС се е позовал на част от Решение на Конституционния съд №7 от 31.05.2011г., според която „осигурените лица придобиват право да се разпореждат със средствата по партидите си едва с настъпване на осигурителния риск.” В същото Решение на Конституционния съд, обаче, на няколко места е споменато, че „прехвърлянето на средствата от професионален фонд във фонд “Пенсии” на държавното обществено осигуряване не може да става без волеизявлението на осигурения.” Изрично е акцентирано, че такова прехвърляне на средства от професионален фонд във фонд “Пенсии” на държавното обществено осигуряване може да става само с волеизявлението на осигуреното лице, а не чрез законова императивна уредба.

В заключение, КТ „Подкрепа” смята, че чл.4б, ал.1, чл.4в, ал.1 и чл.124а, ал.1 от КСО не противоречат на Конституцията, не накърняват интересите на осигурените лица и те няма да бъдат увредени, а напротив защитени, с правото си на свободен избор между универсален пенсионен фонд и фонд „Пенсии”. Не подкрепяме тезата, че по този начин се нарушава тристълбовия пенсионен модел, както и равенството на гражданите пред закона. Напротив, въвеждането на правото на избор

при информирано съгласие би способствало осигурените да направят демократичен, истински избор в условията на една пазарна икономика.

С уважение

Инж. Димитър Манолов

Президент на КТ „Подкрепа”